

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор ОДАУ

проф. Михайло БРОШКОВ

одинадцять березня 2021 р.

ПРОГРАМА

для вступу на навчання для здобуття освітнього ступеня «Бакалавр»
при вступі на ОПП «203 Садівництво і виноградарство»
галузі знань «20 Аграрні науки та продовольство»
(на основі здобутих ОС фахового молодшого бакалавра, молодшого
бакалавра, ОКР молодшого спеціаліста за спорідненими
спеціальностями)

Одеса 2021

Програма фахового вступного випробування для здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» на базі ступеня освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста при вступі на освітньо-професійну програму «садівництво та виноградарство» спеціальності «203 - Садівництво та виноградарство», галузі знань «20 Аграрні науки та продовольство», розроблена:

зав. кафедри, к. с.-г. наук, доцент Петренко С.О.

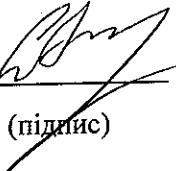
(підпис)

асистент Савчук Ю.О.

(підпис)

Гарант ООП: доцент, к. с.-г. н.

Петренко С.О.

(підпис)

Розглянуто і схвалено

на засіданні вченої ради

агробіотехнологічного факультету

протокол № 7 від «11» лютого 2021 року,

голова ради, т.в.о. декана факультету

Г.О. Балан

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1.БАЗОВА ЧАСТИНА ПРОГРАМИ.....	5
1.1.Садівництво.....	5
1.2.Овочівництво.....	6
1.3.Виноградарство.....	8
2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ.....	10
3.СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	13

ВСТУП

Для участі в конкурсі на навчання за ступенем „Бакалавр” за спеціальністю 203 „Садівництво та виноградарство” допускаються особи, які мають документ державного зразка про здобутий ступінь молодшого спеціаліста.

Мета вступного випробування – перевірка знань, умінь та навичок абитурієнтів програмним вимогам, з'ясування компетентності та оцінка ступеня підготовленості вступників для отримання ступеня „Бакалавр”.

Вступник повинен:

- **виявити** базові знання з теорії і практики дисциплін, що виносяться на вступне випробування: плодівництво, овочівництво, виноградарство;
- **знати** поширення, біологічні особливості, сучасні сорти та гібриди, методи захисту рослин, а також технології вирощування основних плodoовочевих культур та винограду;
- **продемонструвати** навички творчого критичного погляду на поставлені практичні завдання та розробки обґрутованих пропозицій щодо їх розв’язання.

1.БАЗОВА ЧАСТИНА ПРОГРАМИ

1.1.САДІВНИЦТВО

Садівництво, як галузь сільськогосподарського виробництва і як наука. Цінність плодів, як продуктів харчування і сировини для промисловості. Народногосподарське значення галузі. Історія виникнення і розвитку, плодівництва.

Біологія плодових культур. Біологічна і виробнича характеристика порід плодових. Особливості будови і розвитку плодових культур. Будова і розвиток кореневої системи. Анатомія і фізіологічні функції кореня.

Морфологічна і анатомічна будова стебла та листків плодових культур, їх фізіологічні функції. Будова бруньок плодових. Морфологічна і анатомічна будова суцвіття, плодів і насіння плодових культур.

Онтогенез плодових культур. Вплив умов зовнішнього середовища на ріст і розвиток плодових рослин.

Ріст і плодоношення плодових рослин. Вікові періоди. Фенофази періодів вегетації і спокою. Вплив факторів зовнішнього середовища на життєдіяльність плодових рослин.

Вирощування посадкового матеріалу плодових рослин. Плодовий розсадник, його складові частини. Насінне розмноження плодових культур. Вирощування підщеп. Підщепи основних плодових культур, їх роль в інтенсифікації садівництва. Вирощування прищепних плодових сажанців. Способи і строки щеплення.

Технологія виробництва плодів. Закладання плодових дерев. Основні типи садів та їх економічна оцінка. Підбір порід, сортів і підщеп, їх розміщення на території саду. Посадка саду.

Система утримання і обробітку ґрунту в саду. Удобрення ґрунту та підживлення плодових дерев. Значення елементів мінерального живлення. Зрошення в садах і ягідниках.

Формування і обрізування плодових дерев. Біологічні основи обрізування. Засоби, прийоми і строки обрізування.

Збирання і товарний обробіток плодів. Агротехнічні умови і строки збирання урожаю.

Зерняткові культури: яблуня, груша, айва. Значення, історія, райони поширення і промислового вирощування; види і біологічні особливості, районовані і перспективні сорти і підщепи.

Кісточкові культури: вишня, черешня, слива, абрикос, персик.

Горіхоплідні культури: волоський горіх, фундук.

Культура ягідних рослин. Суниці, основні відомості про поширення, значення і біологію суниці.

Смородина. Ботанічна характеристика і біологічні особливості. Сорти чорної, червоної і білої смородини.

Малина. Ботанічна характеристика та біологічні особливості малини. Сорти малини.

1.2.ОВОЧІВНИЦТВО

Овочівництво, як галузь сільськогосподарського виробництва і як наука. Цінність плодів і овочів, як продуктів харчування і сировини для промисловості. Народногосподарське значення галузі. Історія виникнення і розвитку овочівництва. Основні центри походження овочевих культур. Класифікація овочевих рослин. Ботанічна класифікація овочевих рослин. Біолого-виробнича класифікація овочевих культур.

Біологія овочевих культур. Особливості будови і розвитку овочевих культур. Будова і розвиток кореневої системи. Морфологічна і анатомічна будова суцвіття, плодів і насіння овочевих культур.

Онтогенез овочевих культур. Річний цикл розвитку, періоди відносного спокою і вегетації.

Світловий режим. Повітряно-газовий режим. Водний режим. Поживний режим.

Розмноження овочевих рослин. Статеве і вегетативне розмноження. Технологічні заходи вирощування овочів. Особливості підготовки ґрунту під овочеві культури.

Сівба насіння овочевих культур та висаджування розсади. Строки і способи садіння розсади. Захист овочевих культур від шкідників і хвороб. Технічна і біологічна стиглість та строки збору урожаю.

Вирощування овочевих культур у відкритому ґрунті. Капустяні овочеві рослини. Коренеплідні овочеві рослини. Морква, столовий буряк, редька, редиска. Цибулинні овочеві рослини. Пасльонові овочеві культури. Помідор, перець, баклажан. Їх морфологічна і біологічна характеристика. Овочеві рослини родини Гарбузових. Огірок, кабачок, патисон, гарбуз, диня, кавун. Їх морфологічні та біологічні особливості. Технології вирощування у відкритому ґрунті.

Класифікація закритого ґрунту: утеплений ґрунт (малогабаритні групові укриття), парники, теплиці (ангарні, блокові; аркові, скляні плівкові). Ґрутові і гідропонні теплиці, пристосовані приміщення для вирощування грибів.

Технологія вирощування плодів огірка бджолозапильних і партенокарпічних гібридів залежно від способу вирощування: на ґрунтосуміші, соломі методом басейнової чи малооб'ємної гідропоніки.

Вирощування помідора в плівкових теплицях, малогабаритних плівкових покриттях і парниках. Боротьба з шкідниками та хворобами. Збір урожаю. Особливості вирощування в спорудах закритого ґрунту перцю солодкого та баклажану.

Особливості вирощування посівних культур: салату, капусти пекінської, шпинату, петрушки та селери на зелень, кропу. Ущільнення городинними культурами широких міжрядь під час вирощування огірка, помідора, перцю і баклажана.

Збирання врожаю, сортування, пакування та перевезення овочової продукції в склади та до місця збуту.

1.3. ВИНОГРАДАСТВО

Виноградарство, як галузь сільськогосподарського виробництва і як науки. Цінність ягід винограду як продуктів харчування і сировини для промисловості. Народногосподарське значення галузі. Історія виникнення і розвитку виноградарства. Основні центри їх походження. Географія культури винограду на земній кулі та в Україні.

Біологія винограду. Систематика і загальна характеристика родини Виноградових. Рід *Vitis*, його біологічні особливості, значення і поширення. Найважливіші види роду, що використовуються в культурі. Походження і класифікація культурного європейсько-азіатського винограду. Особливості будови і розвитку виноградної рослини. Будова і розвиток кореневої системи. Анатомія і фізіологічні функції кореня. Вплив умов середовища і засобів агротехніки на коренеутворення і архітектоніку кореневої системи.

Морфологічна і анатомічна будова стебла та листків винограду, їх фізіологічні функції. Будова бруньок винограду. Зимуюче вічко, процес закладання і диференціації. Різноякісність бруньок по осі пагона, її причини і практичне значення. Показники плодоносності бруньок і пагонів, методи їх визначення. Морфологічна і анатомічна будова суцвіття, плодів і насіння винограду.

Онтогенез винограду. Вікові етапи у великому циклі розвитку та їх особливості. Річний цикл розвитку, періоди відносного спокою і вегетації.

Розмноження винограду. Насіннє і вегетативне розмноження.

Закладання промислового винограднику. Вибір ділянки; вимоги до рельєфу, ґрунту, підґрунтів, підґрунтових вод. Плантаціонування ґрунту, теоретичні основи, способи і терміни. Передпосадкова підготовка і посадка кореневласних і щеплених саджанців. Догляд за молодими насадженнями. Ремонт і реконструкція виноградників.

Обрізка і формування кущів. Операції із зеленими органами куща. Обломка пагонів, прищипування їх верхівок, чеканка, пасинкування.

Підв'язування скелетних органів і зелених пагонів: способи, завдання, значення.

Обробіток ґрунту на виноградниках. Системи обробітку і утримання ґрунту на виноградниках. Зрошення.

Збирання врожаю винограду. Способи попереднього визначення величини врожаю, ступеня зрілості ягід і термінів збирання, кондиції і стандарти.

Культура столового винограду. Кращі районовані сорти для місцевого споживання, вивозу і зберігання.

2. КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Базову контролючу програму розроблено відповідно до вимог рекомендацій, затверджених Міністерством аграрної політики України та Міністерством освіти і науки України ("Рекомендована практика конструювання тестів професійної компетенції випускників вищих навчальних закладів" / За заг. ред. Ю.В. Сухарнікова. - К.: Аграрна освіта, 2000. - 38 а). Зазначена робота включає тестові завдання відповідно до переліку умінь, наведених у варіативній частині ОХ, яка є стандартом вищої освіти.

Освітня характеристика (ОХ) абітурієнтів - випускників вищого навчального закладу є галузевим нормативним документом, в якому узагальнюється зміст вищої освіти, тобто відображаються цілі вищої освіта та професійної підготовки, визначається місце фахівця із галузі знань 20 "Аграрні науки та продовольство" в структурі АПК і вимоги до його компетентності, інших соціально важливих властивостей та якостей.

Цей стандарт є складовою галузевих стандартів вищої освіти, в якій узагальнюються вимоги з боку держави, світового співтовариства та споживачів випускників до змісту вищої освіти. ОХ відображає соціальне замовлення на підготовку фахівця з урахуванням аналізу професійної діяльності та вимог до змісту освіти і навчання з боку держави та окремих замовників фахівців.

ОХ встановлює галузеві кваліфікаційні вимоги до соціально-виробничої діяльності абітурієнтів - випускників вищого навчального закладу із галузі знань 20 "Аграрні науки та продовольство" і державні вимоги до властивостей та якостей особи, яка здобула цей освітній рівень фахового спрямування 203 „Садівництво та виноградарство”, ступеня "Магістр".

На тестовому іспиті випускник повинен підтвердити не тільки наявність знань, навичок і умінь, а й здатність приймати правильні рішення.

Тести професійної компетенції є важливою складовою всього комплексу оцінки знань абітурієнта та одним із методів комплексного оцінювання якості підготовки абітурієнта - випускника вищого навчального закладу ступеня бакалавр. Тестовий іспит найбільш повно відповідає принципу педагогіки - об'єктивність контролю знань.

До Базової контролюючої програми, яка включає всі тестові завдання з дисциплін природничо-наукової підготовки і дисциплін професійної та практичної підготовки. Екзаменаційний тест, який готується у вигляді брошури, складається з завдань, взятих з базової контролюючої програми.

На кожне тестове завдання повинна бути одна або декілька правильних відповідей, що є еталоном, з яким порівнюється відповідь студента.

На початку тестового іспиту кожний абітурієнт отримує одну із згаданих брошур та бланк відповідей, на якому записує своє прізвище, номер залікової книжки і номер варіанта тесту (брошури). На тестування відводиться одна година. У бланку відповідей випускник проставляє номери правильних на його погляд відповідей до тестових завдань.

Після кожного іспиту структуру тестових завдань слід змінювати. Використовуючи бланк еталонних відповідей, комісія підраховує кількість правильних відповідей студента і за критеріями оцінок підводить підсумок державної атестації.

Голова предметної
комісії

доц. Петренко С.О.

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Ректор ОДАУ
проф. Михайло Брошков

“ ”

2021 р

Одеський державний аграрний університет
Факультет агробіотехнологічний
Спеціальність 203 “садівництво та виноградарство”
Ступень вищої освіти бакалавр

КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ІСПИТУ

Кількість вірних відповідей з 50 питань	Оцінювання за шкалою 100-200 балів	Кількість вірних відповідей з 50 питань	Оцінювання за шкалою 100-200 балів
0	0	26	104
1	4	27	108
2	8	28	112
3	12	29	116
4	16	30	120
5	20	31	124
6	24	32	128
7	28	33	132
8	32	34	136
9	36	35	140
10	40	36	144
11	44	37	148
12	48	38	152
13	52	39	156
14	56	40	160
15	60	41	164
16	64	42	168
17	68	43	172
18	72	44	176
19	76	45	180
20	80	46	184
21	84	47	188
22	88	48	192
23	92	49	196
24	96	50	200
25	100		

Голова фахової комісії

доц. Петренко С.О.

3.СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

3.1.САДІВНИЦТВО

1. Грицаенко А.О. Плодівництво: підручник / А.О. Грицаенко. – К.: Урожай, 2000. – 276 с.
2. Карпенчук Г.К. Частное плодоводство: навчальний посібник / Г.К.Карпен чук. – К.: Вища шк.,1984.-295с.
3. Копилов В.И. Землянико./ Пособие.-Симферополь: ПолиПРЕСС, 2007.-368с.
4. Копитко П.Г. Удобрення плодових і ягідних культур: навч. посіб./ П.В. Копитко.-К.: Вища школа, 2001. 205 с.
5. Куян В.Г. Плодівництво: підручник / В.Г. Куян. – К.: Аграрна наука, 1998. – 468 с.
6. Куян В.Г. Плодівництво. практикум / В.Г. Куян. – Житомир: «Льонок»,2002. – 184 с.
7. Куян В.Г. Спеціальне плодівництво: навчальний посібник / В.Г. Куян. К.: Світ, 2004. – 462 с.
8. Марковський В.С., Бахмат М.І. Ягідні культури в Україні: навч. посіб. /В.С. Марковський.- Кам'янець-Подільський: П.П. «Медобори-2006», 2008.-200с.
9. Плодівництво. Методичні вказівки для розробки курсового проекту/ Укладач Трофанюк А.П. – Одеса «Центр Медіа», - 2013.-30с.
10. Практикум по плодоводству /. Тарасов В.М. [та ін.]. – 2-е изд.-М.: Колос,1981.-335 с.
11. Справочник по садоводству /Под ред. В.И. Майдебуры. – К.: Урожай, 1983
12. Справочник по садоводству юга Украины /Н.А.Барабаш, И.Е. Стешко и др. – Днепропетровск: Промінь, 1986 – 206с.

3.2.ОВОЧІВНИЦТВО

1. Барабаш О.Ю. Біологічні основи овочівництва / О.Ю. Барабаш, Л.К. Тараненко, З.Д. Сич. – К.: Арістей, 2005. – 344 с.
2. Довідник овочівника Степу України: Навч. посіб. / Латюк Г.І., Попова Л.М., Тихонов П.С. та ін. /За ред. Латюка Г.І. – 4 – те вид. перероб. та допов. – Одеса: ВМВ, 2010. – 472
3. Лихацький В.І., Бургарт Ю.Є. Овочівництво : Практикум. – К.: Вища шк., 1994. – 366 с.
4. Лихацький В.І., Бургарт Ю.Є., Касянович В.Д. Овочівництво. : У 2 ч. Ч 1: Теоретичні основи овочівництва та культиваційні споруди / За ред. В.І.Лихацького. - К.: Урожай, Том 1.-1996. – 304 с.
5. Лихацький В.І., Бургарт Ю.Є., Васянович В.Д. Овочівництво.: У 2 ч. Ч.2.: Біологічні особливості і технологія вирощування овочевих культур / За ред. В.І.Лихацького .- К.: Урожай, 1996. – 360 с.
6. Сучасні технології в овочівництві / за ред. К.І. Яковенка. - Харків : Ксилон, 2001.-125 с.

3.3.ВИНОГРАДАСТВО

1. Виноградарство /М.О. Дудник, М.М. Коваль, І.М. Козар та ін.: За ред. М.О. Дудника. - К.: Урожай, 1999.
2. Виноградарство /М.О. Дудник, М.М. Коваль, І.М. Козар та ін.: За ред. Хреновськова Е.І. - К.: «Арістей», 2008.
3. Морозова Г.С. Виноградарство с основами ампелографии М.:Агропромиздат,1987.
4. Смирнов К.В. и др. Виноградарство. – М.: Агропромиздат,1987.
5. Промышленное виноградарство. Под. ред. канд. с-х. наук Лянного А.Д.- К.: Урожай,1989.
6. Мержаниан А.С. Виноградарство. – М.: Колос, 1967.
7. Мишуренко А.Г., Красюк М.М. Виноградный питомник. – М.: Агропромиздат,1987.